

Vad vill partierna göra för ungas boende?

jagvillhabostad.nu:s partiranking

**Valet
2026**

Innehåll

1. Inledning	3
- Ungas boende måste bli en valfråga	3
- Hur har partirankningen gått till?	4
- Frågorna partierna fått	5
- Betygskriterier	7
2. Översikt av resultat	8
- Förbundsstyrelsens analys av partirankningen – resultat och trender	10
3. Partiernas svar och vår motivering av betyg	11
- Socialdemokraterna	12
- Sverigedemokraterna	15
- Moderaterna	18
- Vänsterpartiet	21
- Kristdemokraterna	25
- Centerpartiet	28
- Miljöpartiet	31
- Liberalerna	34
4. Våra uppmaningar till svenska politiker	37

Vad vill partierna göra för ungas boende?

jagvillhabostad.nu:s partiranking, valet 2026

Av jagvillhabostad.nu

www.jagvillhabostad.nu
info@jagvillhabostad.nu

Ungas boende måste bli en valfråga

Unga har det inte lätt på den svenska bostadsmarknaden. Vi stängs ute från den på grund av de dubbla låsen: vi har varken ködagarna som krävs för att få ett hyreskontrakt eller kapitalet som krävs för att köpa en bostadsrätt. Detta påverkar alla delar av ungas liv, såsom studier, jobb, hälsa, relationer, familjebildning och framtidsutsikter.

jagvillhabostad.nu bildades av unga som var trötta på bostadskaoset. Vi är ett medlemsstyrt ungdomsförbund som sedan 2001 har varit en röst för ungas utsatta situation på bostadsmarknaden. 25 år senare är vi ännu tröttare – inte minst på att politikerna inte tar problemet på allvar.

Ungas boendesituation måste bli en valfråga 2026 – både för politikerna i valrörelsen och för oss som röstar i september.

Så vad tycker riksdagspartierna i bostadsfrågan?

Partierna har fått 10 frågor från oss som unga väljare tycker är särskilt viktiga för att lösa bostadskaoset. I denna rapport kan du läsa deras svar och vilka betyg de får av oss.

Denna partirankning är till för dig som är ung och vill veta mer om partiernas bostadspolitik inför valet i september. Vi hoppas att den kan bli till hjälp för att fatta ett informerat beslut när du röstar. Den är också för dig som bryr dig om unga. Du kanske jobbar med unga, är förälder till någon som snart ska flytta hemifrån, eller bara håller med om att alla oavsett ålder har rätt till en trygg bostad.

Har du frågor om hur vi gjort rankningen eller om hur du kan engagera dig för ungas rätt till trygg bostad? Du hittar oss på vår hemsida och sociala medier.

/Förbundsstyrelsen jagvillhabostad.nu

Hur har partirankningen gått till?

jagvillhabostad.nu's medlemmar, bestående av unga mellan 16–30 år, har fått rösta om vilka bostadspolitiska frågor de tycker är viktigast att ställa till partierna. Utifrån detta har 10 frågor samlats i en enkät som skickats till alla riksdagspartier där de själva får svara. För att svaren ska kunna jämföras med varandra på ett likvärdigt sätt har de fått en begränsning på 800 tecken per svar. Du hittar frågorna partierna har fått på nästa sida. Alla partier har fått samma frågor.

Svaren har sedan betygatts av jagvillhabostad.nu's förbundsstyrelse utifrån kriterier du hittar nedan. Dessa kriterier bestämdes innan vi läste något av partiernas svar. Vår betygsskala är godkänt, mellanmjölk eller underkänt. Partiernas svar, vår betygssättning och motiveringen till vårt betyg presenteras nedan parti för parti. Presentationen görs i storleksordning utifrån valresultatet 2022. På sida X finns även en sammanfattande tabell som visar partiernas betyg per fråga samt partiernas resultat i vår granskning från bäst till sämst.

Rankningen ska inte ses som ett helhetsbetyg på partiernas bostadspolitik, men ger en fingervisning om hur partierna kan jämföras med varandra och en översikt i ett urval av viktiga och aktuella frågor. Vi har i rankningen endast tittat på våra 10 utvalda frågor, ett parti som har fått lägre betyg kan alltså driva annan politik som är bra för unga men inte framgår i deras svar. På samma sätt betyder ett högt betyg i vår granskning inte att partiets bostadspolitik är komplett eller att partiet inte har områden de behöver förbättra. Denna granskningen baseras på partiernas egna svar, vi kan inte garantera att deras ord kommer att bli verklighet i konkreta politiska reformer efter valet (men vi lovar såklart att följa upp så partierna står för sina ord).

Frågorna i enkäten ska inte heller ses som lika politiskt betydelsefulla – vissa av dem gäller mindre mer konkreta regelförslag medan andra handlar om stora politiska reformer. Det är ett urval av frågor som unga (våra medlemmar) tycker är viktiga och aktuella för att lösa bostadskaoset unga lever i.

Frågorna partierna fått

Bostadsbidraget

Bostadsbidraget är idag något som får vardagen att gå ihop för unga och föräldrar. Det har däremot många brister i sin utformning. Tex blir många återbetalningsskyldiga, få studenter söker bidraget och de många studenter som är över 30 år gamla är inte ens berättigade att söka. Över tid har bidraget även urholkats. Vi har sett tillfälliga höjningar för vissa grupper, men permanenta bidragshöjningar eller indexering av bidraget har saknats.

Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

Hyressystemet

Diskussionen om Sveriges framtida hyressystem har gått varm de senaste åren, där förslag om marknadshyror, trygghetshyror och friare hyressättning ställts mot nuvarande förhandlingssystem. Frågan om hyressättning är en av de viktigaste frågorna inom bostadspolitiken där unga är en av de grupper som kommer bli mest påverkade av framtida förändringar.

Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Bostadskö efter behov

Unga har idag inte de köpoäng som behövs för att konkurrera om hyresrätter som förmedlas via bostadskön. I snitt tar det 9 år att få en hyresrätt i Stockholm och 8 år i centrala Göteborg. Nyligen har lagen förtydligats om att kommuner får använda fler förturer utefter behov vid bostadsförmedling. Att bostadsköer tar hänsyn till fler faktorer än kötid, tex ålder

och boendestatus, möjliggör för mer rättvis bostadsförmedling. Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Statligt investeringsstöd

Under de senaste mandatperioderna har det statliga investeringsstödet för finansiering av hyresrätter och studentbostäder tagits bort. Det var statens verktyg för att finansiera fler hyresrätter och studentbostäder till lägre hyror och öka byggtakten.

Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Öronmärka bostäder

Hög konkurrens om hyresrätter och långa bostadsköer gör det svårt för unga att få ett förstahandskontrakt. Bostadsbolag har möjlighet att öronmärka/reservera en viss andel bostäder till unga. Detta skulle kunna användas i större utsträckning, för att utjämna orättvisa förutsättningar på bostadsmarknaden för unga.

Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Hyreskrav

Idag finns det många krav från ju hyresvärdar på hyresgäster inför ett kontraktsskrivande och dessa slår hårt mot unga. Framförallt är det ekonomiska krav som skapar en barriär för unga som ofta inte har en fast anställning eller en tillräckligt hög inkomst för att klara kravet. Samtidigt finns det ingen forskning som visar på en korrelation

mellan höga krav och minskad risk att hyresgästen inte betalar hyran. Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Vägar in på ägda marknaden

Trösklarna är höga för unga att komma in på den ägda marknaden. På senare år har fler alternativa modeller tagits fram för att möjliggöra bostadsköp för fler, på sätt som inte innebär ökad risk eller belåningsgrad för köparen. Så som Hyrköp, Deläga och Bosam-modellen. Politiken har möjlighet att skapa förutsättningar för denna typ av innovativa modeller, och säkerställa att de utformas på ett rättssäkert och tryggt sätt för konsumenten.

Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

Allmännyttan

Sedan 90-talet är det många kommunala bostadsbolag som säljer sina hyresrätter till antingen bostadsrättsombildningar eller privata hyresvärdar. Det har minskat både allmännyttans och hyresrättens andel av bostadsbeståndet, särskilt hyresrätter med lägre hyror, vilket har försämrat ungas möjlighet att få en bostad.

Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

Renoveringar

En stor del av Sveriges hyresbestånd är i behov av renoveringar. I samband med renoveringar finns det dock risk för kraftiga hyreshöjningar som kan göra att hyresgäster tvingas flytta. Detta fenomen kallas för renovräkningar. Då det är äldre hyresrätter som oftast renoveras minskar även andelen billiga hyresrätter i beståndet och unga får det

svårare att hitta bostad.

Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Statlig hyresgaranti

Med ökade boendepriser och en arbetsmarknad där osäkra anställningar är vanliga har unga idag svårt att komma in på hyresmarknaden. Många hyresvärdar ställer höga krav, tex på inkomstnivå, fast anställning eller förbud mot betalningsanmärkningar. Detta ger många unga inget annat val än att bo kvar hemma, tacka nej till studieplatser eller hitta otrygga lösningar på andrahandsmarknaden. En statlig hyresgaranti till hyresvärdar som hyr ut till unga skulle ge unga chansen att komma in på den ordinarie hyresmarknaden.

Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Betygskriterier

Vi har gått igenom partiernas svar på dessa frågor och betygsatt dem enligt godkänt, mellanmjölk eller underkänt. Nedan hittar du betygskriterierna för varje fråga.

För att få godkänt krävs att minst ett av dessa kriterier uppfylls i partiets svar. Mellanmjölk betyder att svaret till viss del uppfyller ett kriterium men inte helt (de föreslår något positivt men inte bra nog för godkänt betyg) eller att svaret är för vagt eller otydligt för att kunna uppfylla ett godkänt betyg. Uppfyller partiet inget av kriterierna till någon grad eller om partiet aktivt ställer sig emot våra förslag ger vi dem underkänt.

1. Bostadsbidraget

- Vill höja bostadsbidraget och göra så att fler unga får ta del av det
- Vill indexera bostadsbidraget

2. Hyressystemet

- Säger nej till marknadshyra och liknande förslag, i såväl nyproduktion som hela beståndet

3. Bostadskö efter behov

- Vill gå över till mer behovsprövad bostadsförmedling

4. Statligt investeringsstöd

- Vill återinföra ett statligt investeringsstöd i något form, eller föreslår annan statlig finansiering av bostadsbyggandet
- Lyfter statens ansvar för bostadsförsörjningen och finansieringen av bostadsbyggande

5. Öronmärka bostäder

- Är positiva till förslag om att öronmärka bostäder för unga i bostadsbeståndet
- Presenterar konkreta förslag som rör öronmärkning

6. Hyreskrav

- Presenterar konkreta förslag för att motverka att unga stängs ute från bostadsmarknaden pga orimliga hyreskrav

7. Vägar in på ägda marknaden

- Partiet lyfter mer än ett förslag som tydligt skulle gynna ungas möjlighet att ta sig in på den ägda marknaden, såsom exempelvis hyrköp eller kompislån

8. Allmännyttan

- Vill värna allmännyttan och/eller presenterar konkreta förslag för att stärka den
- Säger nej till utförsäljningar och ombildningar

9. Renoveringar

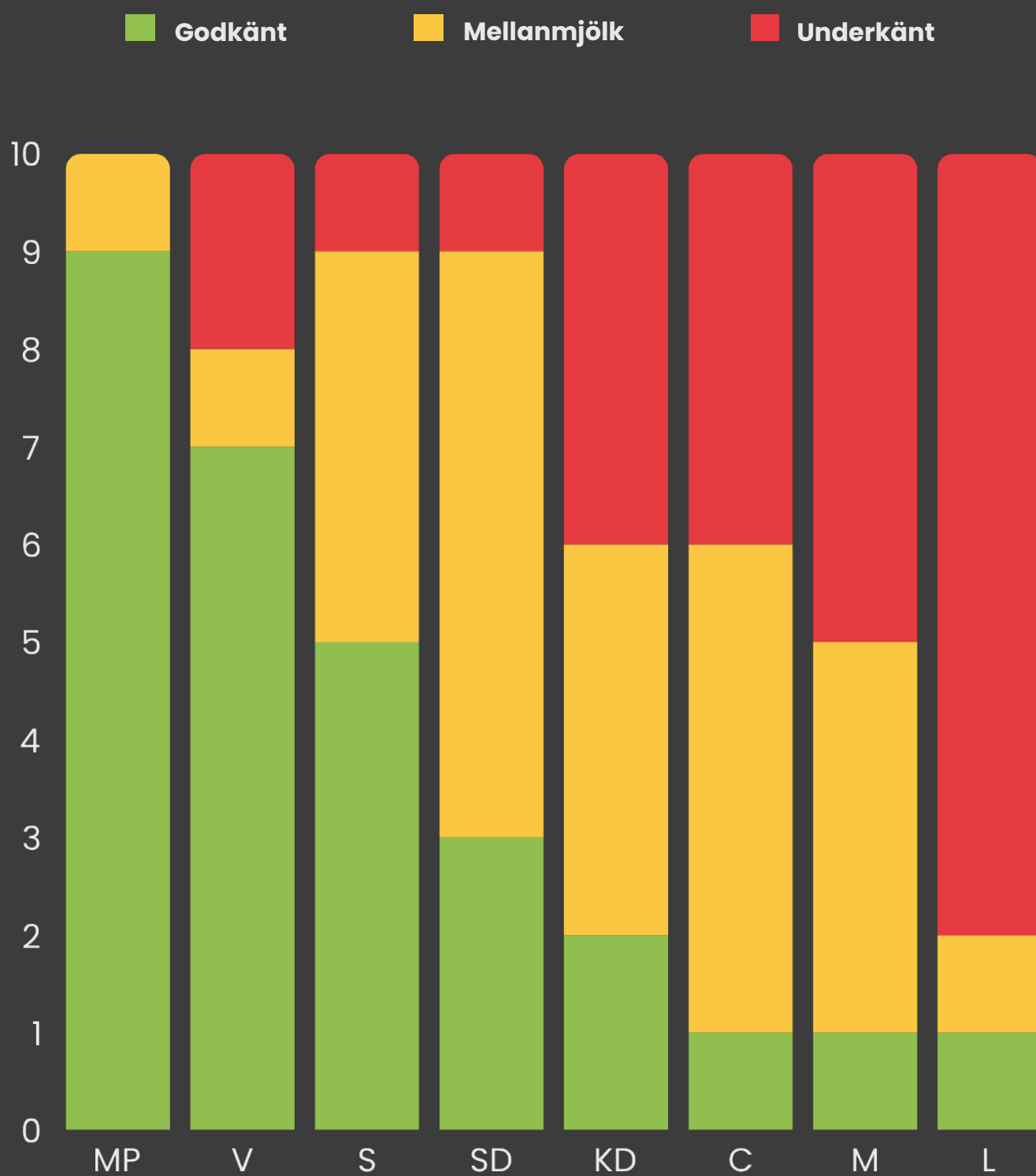
- Presenterar konkreta förslag för att motverka renoveräkningar, tex hur nödvändiga renoveringar kan finansieras utan kraftiga hyreshöjningar

10. Statlig hyresgaranti

- Partiet är positiva till en statlig hyresgaranti för unga eller presenterar ett likvärdigt politiskt förslag riktat mot unga

Översikt

	Bostadsbidraget	Hyressystemet	Bostadskö efter behov	Statligt investeringsstöd	Öronmärka bostäder	Hyreskrav	Vägar in på ägda marknaden	Allmännyttan	Renoveringar	Statlig hyresgaranti
	Yellow	Green	Red	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Green
	Yellow	Green	Green	Red	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Green
	Yellow	Red	Green	Red	Yellow	Red	Yellow	Red	Red	Yellow
	Green	Green	Red	Green	Yellow	Green	Red	Green	Green	Green
	Yellow	Red	Green	Red	Yellow	Red	Green	Red	Yellow	Yellow
	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Red	Green	Red	Yellow	Red
	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow
	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Green	Red	Yellow	Red

Förbundsstyrelsens analys av partirankningen – resultat och trender

Vår granskning visar på ett tydligt problem: många partier har inte en tillräcklig politik för att fler unga ska få tillgång till ett tryggt boende. Flera är inte ens i närheten. Trots att bostadskrisen är långt ifrån löst och bostadspolitikern varit mer på agendan under året syns det inte i svaren. Många svar är undermåliga och får därför mellanmjölk eller underkänt i betyg.

Generellt saknar vi politik specifikt riktad mot unga. Unga drabbas hårt av vår dysfunktionella bostadsmarknad och har särskilda svårigheter med få ködagrar och sämre möjligheter att få bostadslån. Många lösningar är generella, såsom fler småhus eller sänkt skatt på ISK – åtgärder som i bästa fall påverkar unga indirekt. Vi är inte emot exempelvis småhusbyggande, men det löser inte ungas bostadskris. Vi saknar politik som tydligt tar upp ungas situation och hjälper unga in på bostadsmarknaden.

I vår granskning ser vi en stor skillnad mellan höger- och vänstersidan i synen på ägt respektive hyrt boende – en skillnad som måste överbryggas. Båda sidor behöver politik för båda delarna av marknaden. Unga behöver både enklare tillgång till hyreslägenheter och vägar in på den ägda bostadsmarknaden. Alla upplåtelseformer behövs för människors olika behov och preferenser, och det gynnar ingen att de politiseras.

Vi tycker i grunden att en generell bostadsmarknad som fungerar för alla vore bäst, men särlösningar behövs utifrån hur marknaden ser ut idag. Även vid kraftigt ökat byggande eller andra framsteg skulle särlösningar sannolikt behövas för unga, som har extra svårt att hitta ett tryggt och långsiktigt boende. Därför ser vi positivt på att många partier

är positiva till förturer i bostadskön och reservationer i bostadsbeståndet, men mer konkret politik behövs.

I partiernas svar ser vi stort fokus på byggande och färre konkreta förslag om hur det befintliga beståndet kan utnyttjas bättre. Bostadsbyggande är viktigt, men står bara för en bråkdel av bostadsbeståndet. Bostadspolitik är inte bara byggpolitik. Vi uppmanar därför alla partier att inte glömma det befintliga beståndet.

I partiernas svar finns områden där enigheten verkar stor, vilket vi välkomnar. Det råder relativt stor enighet om att bostadsbidraget måste höjas och breddas, och vi önskar att reformer genomförs skyndsamt oavsett regeringskonstellation. Det är också positivt att flera partier lyfter hyrköp som en lösning för att hjälpa unga in på den ägda marknaden. Det krävs dock fler lösningar och ett starkare konsumentskydd.

Vi vill också påminna politiker och makthavare om att inte glömma klimatet. Bostadsbyggande innebär stor klimatpåverkan samtidigt som vi behöver fler bostäder. Här har politikerna en stor utmaning som måste tas på allvar.

Slutligen är det positivt att de flesta partier är överens om att mycket behöver göras och att vi har en bostadskris – även om de inte är eniga om vad som behövs. Krisinstinkten verkar finnas hos alla riksdagspartier, men det räcker inte att beskriva krisen. Politikerna måste ta den på allvar, prioritera bostadspolitikern för unga och ta fram konkreta lösningar så att unga kan få en trygg bostad.

Partiernas svar och vår motivering av betyg

1. Bostadsbidraget: Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

I vårt budgetförslag för 2026 förslog vi en permanent förstärkning av bostadsbidraget som skulle kunna ge en barnfamilj upp till 2 100 kronor per månad.

Betyg: mellanmjölk. Vi välkomnar en höjning för barnfamiljer men anser att det inte räcker, bostadsbidraget behöver höjas och indexeras för alla samt breddas så att fler unga kan ta del av det.

2. Hyressystemet: Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Som hyresgäst ska du känna en trygghet i boendet. Det innebär att hyrorna ska vara rimliga och att det ska finnas ett starkt skydd för hyresgästernas rättigheter. Vi tror på den svenska partsmodellen, där hyresgästerna och fastighetsägarna kommer överens om hyrorna och vill inte se marknadshyror – varken i nyproduktion eller i befintliga hyresrätter. Det skulle driva upp boendekostnaderna, öka otryggheten och fördjupa segregationen, utan att lösa bostadsbristen.

Vi vill se ett starkt besittningsskydd vid uthyrning av privatbostäder med ett förbud att säga upp tidsbestämda kontrakt i förtid. Vi vill också stärka hyresgästernas ställning i fråga om renoveringar.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu är emot alla former av marknadshyror och vill värna det svenska systemet.

3. Bostadskö efter behov: Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Det råder bostadsbrist i en stor del av Sveriges kommuner. Det påverkar oss alla, men särskilt unga som får vänta länge med att flytta hemifrån och ännu längre på att få ett fast boende. Många privatbostäder hyrs ut till ockerhyror eftersom det råder svag kontroll över andrahandsmarknaden. Vi vill ta fram ett åtgärds paket så att fler människor – i synnerhet barnfamiljer, unga och äldre – kan efterfråga en bostad till rimlig kostnad. Vi socialdemokrater föreslår därför ett paket, "Alla ska ha råd att bo", bestående av fyra konkreta åtgärder: Startlån för förstagångs köpare, reformera och förstärk bostadsbidraget, förstärkt användning av kommunala hyresgarantier samt reglering av inkomstkrav.

Betyg: underkänt. Partiet nämner inte bostadskö efter behov i sitt svar, utan presenterar andra åtgärder. Vi tycker förslagen är bra, men svarar inte på frågan. Vi saknar förslag som rör förtur.

4. Statligt investeringsstöd: Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Bostadsbyggandet i Sverige har tvärnitat med konkurser, varsel och förvärrad bostadsbrist som följd. Vi vill framför allt se två åtgärder som vi vet fungerar – en statlig byggstimulans och statliga byggkrediter: Byggstimulans i form av produktionsstöd för orter och arbetsmarknadsregioner med stora industrietableringar samt

studentbostäder; byggkrediter i form av förmånlig statlig medfinansiering till nyproduktion.

Vi vill också ta ett tydligare nationellt grepp om bostadsförsörjningen. En ny samlad bostadsförsörjningslag och en nationell handlingsplan ska se till att byggandet håller jämn takt över tid, i stället för att rasa i varje lågkonjunktur.

Betyg: godkänt. Partiet presenterar två konkreta förslag för både byggstimulans och statliga byggkrediter för att stärka bostadsbyggandet. De vill även ta ett nationellt ansvar för bostadsplanering, vilket vi i jagvillhabostad.nu tror är avgörande för långsiktighet i bostadsbyggandet.

5. Öronmärka bostäder: Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Öronmärkta bostäder kan underlätta för vissa grupper att ta få tillgång till en bostad, men det som verkligen skulle behövas är att det faktiskt byggs fler bostäder. Därför vill vi ha en aktiv bostadspolitik med en statlig byggstimulans och statliga byggkrediter så att det kan byggas fler bostäder som människor med vanliga inkomster har råd att bo i.

Betyg: mellanmjölk. Partiet skriver att öronmärkta bostäder kan underlätta för vissa grupper. Men de presenterar inga konkreta förslag på området och skriver inte tydligt vad de vill gällande öronmärkning.

6. Hyreskrav: Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Vi anser att kraven idag ofta är för höga. Hyresvärdar bör ta hänsyn till den bostadssökandes totala inkomst, inklusive bostadsbidrag,

barnbidrag, försörjningsstöd och etableringsersättning.

Betyg: godkänt. Vi delar den bilden som partiet för fram, och deras förslag på lösningar är viktiga steg i rätt riktning.

7. Vägar in på ägda marknaden: Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

Inträdet på bostadsmarknaden är för många förenat med stora svårigheter. Med dagens höga bostadspriser är det många gånger nästan omöjligt att spara ihop till kontantinsatsen och många tvingas ta blacolån vilket ofta innebär betydligt högre räntekostnader. Vi har därför föreslagit startlån som skulle underlätta för unga att komma in på den ägda bostadsmarknaden genom att korta tiden som behövs för att spara ihop tillräckligt eget kapital till den kontantinsats som krävs. Det skulle också minska behovet av blacolån för att finansiera kontantinsatsen.

Betyg: mellanmjölk. Partiet presenterar endast ett förslag (startlån). Vi vill se fler konkreta och innovativa politiska förslag för att ett parti ska få godkänt på frågan.

8. Allmännyttan: Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

De allmännyttiga bostadsföretagen står för de flesta nyproducerade hyresrätter och leder utvecklingen i att pressa boendekostnader. Allmännyttans villkor behöver dock stärkas och styras av samhällsnytta. Det måste även ges möjligheter att bygga på svaga marknader.

För att underlätta för allmännyttiga bostadsföretag vill vi att de ska undantas från Lagen om offentlig upphandling som visat sig leda omkring

tio procent högre byggpriser samt längre byggtid än privata byggherrar.

Betyg: godkänt. Vi delar bilden av allmännyttans roll och välkomnar konkreta förslag för att göra deras villkor bättre.

9. Renoveringar: Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Renoveringar måste ske på ett sådant sätt att människor har råd att bo kvar. Vi har föreslagit en långsammare och längre infasningsperiod för hyreshöjningar vid renovering. Det skulle ge fler möjlighet att klara hyreshöjningar

Betyg: mellanmjölk. Partiets svar tyder på att de ser problemet, men det är inte konkret och tydligt nog för att få godkänt betyg. Vi tror inte förslaget de nämner är tillräckligt för att lösa problemet.

10. Statlig hyresgaranti: Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Många hyresvärdar kräver att en bostadssökande ska ha en tillsvidareanställning för att kunna få ett förstahandskontrakt. Ett stort antal unga personer kan därmed inte ta sig in på bostadsmarknaden alternativt hänvisas till osäkra och dyra andrahandskontrakt. Dessutom utestängs många människor som har andra anställningsformer (projektanställningar, arbeten inom gig-ekonomin m.m.) från möjligheten till en egen bostad.

I vår budgetmotion för 2026 förslög vi därför ett anslag på totalt 74,5 miljoner kronor för förstärkt användning av kommunala hyresgarantier.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu vill se en statlig hyresgaranti, men anser att den kan skötas på kommunal nivå. Det viktigaste är att staten tar ansvar för att den införs.

7/10

1. Bostadsbidraget: Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

Sverigedemokraterna har tillsammans med regeringen höjt bostadsbidraget permanent för barnfamiljer med låga inkomster och höga boendekostnader. Vad det gäller indexering av bostadsbidraget är det något vi vill titta närmre på och är således en fråga som vi får återkomma till. För oss kommer fokus, även fortsättningsvis, vara att prioritera ekonomiskt svaga hushåll.

Betyg: mellanmjölk. Det är bra att partiet drivit förslag om att höja bostadsbidraget – men det behöver höjas för alla. Fler unga behöver även kunna få del av bostadsbidraget.

2. Hyressystemet: Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Vi vill inte förändra grunden i dagens hyressystem. Vi vill bevara bruksvärdessystemet och motsätter oss marknadshyror. Hyror ska fortsatt sättas genom förhandlingar mellan hyresgäster och fastighetsägare. Samtidigt vill vi se över systemets utformning så att det blir mer transparent och fungerar bättre för hyresgästerna.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu är emot alla former av marknadshyror och vill värna det svenska systemet.

3. Bostadskö efter behov: Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Vi ser positivt på att speciellt behövande grupper såsom äldre och studerande samt att de som inte har en bostad får förtur i bostadsköer.

Betyg: godkänt. Partiet är positiva till att bostadsförmedlingar använder förturer.

4. Statligt investeringsstöd: Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Nej. Vi vill inte återinföra det statliga investeringsstödet till hyresrätter eftersom det varit dyrt, ineffektivt och haft begränsad effekt på byggandet. I stället vill vi angripa de grundläggande problemen genom regelförenklingar, ökad marktillgång och lägre byggkostnader.

Betyg: underkänt. Vi vill se ett större statligt ansvar för finansieringen av bostadsbyggandet, exempelvis genom ett investeringsstöd. Det statliga stödet ska utformas på ett så effektivt sätt som möjligt, men vi är övertygade om att staten måste ta ett större ansvar för bostadsbyggandet för ungas möjlighet att kunna få en bostad.

5. Öronmärka bostäder: Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Vi ser det som en positiv utveckling, att studenter har en möjlighet att flytta till sitt lärosäte är en förutsättning för att man ska kunna utbilda sig.

Betyg: mellanmjölk. Vi välkomnar att partiet ser positivt på öronmärkning av bostäder, men det är otydligt i svaret om de anser att detta endast gäller studenter eller alla unga. jagvillhabostad.nu vill se fler öronmärkningar av bostäder för unga, oavsett sysselsättning.

6. Hyreskrav: Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Vi vill ha en balans. Vi anser att hyresmarknaden ska vara stabil och förutsägbar, men samtidigt vill vi värna hyresgäster från orimliga villkor och kraftiga kostnadsökningar. Fokus bör ligga på tydliga och rättvisa spelregler snarare än att öppna för alltför höga krav som riskerar att stänga ute människor från bostadsmarknaden.

Betyg: mellanmjölk. Partiet skriver att de vill värna hyresgäster från kraftiga hyreshöjningar, men svaret är otydligt och vi saknar konkreta förslag på vad de vill göra för att lösa problemet.

7. Vägar in på ägda marknaden: Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

Vi vill framförallt göra det enklare och billigare att bygga småhus, radhus och villor, vilket i sin tur gör det möjligt för fler unga att ta steget in på den hyrda marknaden när andra flyttar till den ägda marknaden. Befintliga hyreslägenheter har en lägre hyra än vad nybyggda någonsin kan få. Genom

regelförenklingar och standardiserade bygglösningar gör vi det också enklare och snabbare att bygga, oavsett om det handlar om hyresrätter, bostadsrätter eller radhus. Genom standardisering sänks kostnaderna för alla typer av byggande, från hyreshus till Sverigehus. Samtidigt vill vi öka användningen av alternativa upplåtelseformer, såsom hyrköp, som kan fungera som en bro in i ägandet för unga hushåll som i dag saknar tillräckligt kapital.

Betyg: mellanmjölk. Partiet vill göra det enklare att bygga och lyfter fram hyrköp som innovativ satsning. Vi saknar fler konkreta politiska förslag för hur just unga ska ta sig in på den ägda marknaden. Större del av svaret handlar om flyttkedjor för att få in unga på den hyrda marknaden, vilket inte var vad frågan handlar om.

8. Allmännyttan: Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

Vi ser en fortsatt viktig roll, men med behov av reformer. Vi vill gärna stärka allmännyttans förutsättningar och är öppna för att minska onödig byråkrati, exempelvis genom att se över kravet på LOU. Samtidigt är det viktigt med rättvisa spelregler mellan olika aktörer.

Betyg: mellanmjölk. Vi välkomnar att de vill stärka allmännyttans roll men vi saknar konkreta förslag på hur detta ska göras.

9. Renoveringar: Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Vi anser att hyresgäster inte ska trängas undan av stora hyreshöjningar, vilket i grunden beror på förhandlingssystemet för hyror som behöver fungera på ett sätt som inte gynnar onödiga renoveringar

men samtidigt ska fastighetsägaren ha möjlighet att utveckla sina fastigheter på ett ansvarsfullt sätt. Boendekostnader ska vara rimliga och förutsägbara, och hyresgäster bör ha inflytande vid större

Betyg: mellanmjölk. Vi delar problembilden och välkomnar att hyresgäster tex får större inflytande vid större renoveringar, men vi saknar konkreta politiska förslag och lösningar.

10. Statlig hyresgaranti: Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Vi ser positivt på riktade statliga hyresgarantier som kan hjälpa unga med betalningsförmåga men svag etablering att få sitt första hyreskontrakt, så länge systemet är ansvarsfullt, träffsäkert och inte driver upp hyror eller risker.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu vill se en statlig hyresgaranti för unga.

6/10

1. Bostadsbidraget: Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

Moderaterna har höjt och breddat bostadsbidraget för ekonomiskt utsatta barnfamiljer. För studenter vill vi ersätta bostadsbidraget med ett bostadstillägg inom studiemedlet för att förenkla systemet och skapa ökad ekonomisk förutsägbarhet. Framöver prioriterar vi att sänka skatten för hårt arbetande svenskar.

Betyg: mellanmjölk. Det är såklart bra med barnfamiljer men det räcker inte, bostadsbidraget behöver höjas för alla och breddas så att fler unga kan använda bidraget.

2. Hyressystemet: Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Moderaterna vill omreglera hyresmarknaden genom att införa trygghetshyror. Hyresgäst och hyresvärd kommer överens om inflyttningshyran, därefter följer hyran ett tryggt, enkelt och förutsägbart index. Besittningsskyddet ska fortsatt vara starkt. Detta ger skydd mot kraftiga ökningar och skapar bättre förutsättningar för att bygga fler hyresrätter.

Betyg: underkänt. Trygghetshyror är ett sätt att införa friare hyressättning, vilket vi anser är motsatsen till trygghet. jagvillhabostad.nu är emot alla former av fri hyressättning oavsett vad de kallas, då vi är övertygade om att det skulle höja hyrorna och göra det ännu svårare för unga att kunna få en bostad.

3. Bostadskö efter behov: Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Vi har ändrat regelverket för att möjliggöra andra faktorer än kötid vid fördelning av bostäder eftersom tid i kön är en dålig indikator på faktiskt bostadsbehov. Det finns utrymme för bostadsbolagen, allmännyttan och kommunernas socialtjänst att ge förtur i vissa fall. Det kan handla om att ge förtur till den som har fått ett jobb i kommunen men saknar förstahandskontrakt eller unga upp till en viss ålder. Själva grundproblemet är dock hyresregleringen som skapar köerna.

Betyg: godkänt. Vi tror att en större behovsprövning i bostadsförmedlingen är en viktig nyckel för att stärka ungas möjlighet att få en trygg bostad.

4. Statligt investeringsstöd: Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Moderaterna fokuserar på att få ner själva byggkostnaderna. Investeringsstöd är ofta dyrt och ineffektivt och flyttar bara kostnaderna från de boende till skattebetalarna utan att något egentligen blir billigare.

Vår strategi är att bota själva sjukdomen genom att minska regelkrångel, öka tillgången på byggbar mark och korta ledtiderna. Det är dessa åtgärder som faktiskt sänker byggkostnaderna för alla. I vissa enskilda fall kan det dock vara motiverat med stöd, såsom i expansiva

Betyg: underkänt. Vi vill se ett större statligt ansvar för finansieringen av bostadsbyggandet, exempelvis genom ett investeringsstöd. Det statliga stödet ska utformas på ett så effektivt sätt som möjligt, men vi är övertygade om att staten måste ta ett större ansvar för bostadsbyggandet för ungas möjlighet att kunna få en bostad.

5. Öronmärka bostäder: Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Vi ser positivt på att fastighetsägare själva kan välja att öronmärka bostäder åt unga. Därför har vi också gjort det möjligt att ge förtur i bostadskön baserat på andra kriterier än kötid. Men detta är något som bostadsbolagen själva bör besluta om utifrån sina lokala förutsättningar och vi ser inget behov av att lagstifta ytterligare om det.

Betyg: mellanmjölk. Vi ser positivt på att fastighetsägare själva ska kunna välja att öronmärka bostäder åt unga, men vill se konkreta politiska förslag från partiet, tex för öronmärkning inom kommunala bostadsförmedlingar eller allmännyttiga bostadsbolag.

6. Hyreskrav: Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Moderaterna har infört en skyldighet för kommunerna att erbjuda hyresgarantier för hushåll som kan betala hyran, men som exempelvis inte har en fast inkomst eller uppfyller hyresvärdens väldigt högt ställda krav. Det är viktigt för unga som vill flytta hemifrån för att jobba eller plugga.

Betyg: underkänt. De svarar inte på frågan och hyresgarantin partiet infört gäller barnfamiljer, inte unga.

7. Vägar in på ägda marknaden: Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

Moderaterna har gjort det lättare att spara ihop till kontantinsatsen genom höjd skattefri nivå på ISK. Vi har också höjt bolånetaket och sänkt amorteringskravet så att framför allt unga enklare kan låna. Den nya hyrköpsmodellen som vi infört är också ett bra sätt att spara ihop till lägenheten under tiden man hyr den.

Betyg: mellanmjölk. Vi tror det krävs mycket mer än skattepolitik och möjlighet att spara för att unga ska kunna ta sig in på den ägda marknaden. Vi vill se innovativa förslag som inte samtidigt ökar belåningsgraden för unga. Vi är positiva till hyrköp som koncept, men ser flera problem i förslaget regeringen lagt fram, bla kring bristande konsumentskydd.

8. Allmännyttan: Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

Olika kommuner har olika förutsättningar och det ska vara upp till varje kommun hur de väljer att använda sin allmännytta. Moderaterna vill stärka ägt boende i områden dominerade av hyresrätter genom ombildning till bostadsrätter och ägarlägenheter. Vi har därför föreslagit en rätt att köpa-reform som ska ge hyresgäster i utsatta områden möjlighet att köpa sin lägenhet. Allmännyttan kan sedan använda de pengarna till att exempelvis renovera eller bygga nytt.

Betyg: underkänt. jagvillhabostad.nu vill bevara allmännyttan och är emot utförsäljningar och ombildningar. Vi är positiva till bostadsområden med blandade upplåtelseformer, men är kritiska till ombildningar eftersom det minskar beståndet av (framför allt

billigare) hyresrätter, vilka behövs för att tillgodose ungas bostadsbehov.

9. Renoveringar: Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Dagens hyresreglering är anledningen till att det är lönsamt att renovera för att höja hyran, trots att hyresgästerna inte alltid efterfrågar renoveringen. Moderaterna vill därför omreglera hyresmarknaden genom trygghetshyror, där hyran följer ett index i stället för att automatiskt höjas vid renoveringar.

Vi har också reformerat regelverket för att renovera och ändra i byggnader utan att onödiga krav ställs. Tidigare har fastighetsägare ofta tvingats genomföra dyra renoveringar på grund av krångliga regler, vilket har höjt hyrorna i onödan.

Betyg: underkänt. Partiet lyfter problemet men presenterar friare hyressättning som lösningsförslag, vilket vi tror skulle kraftigt höja hyrorna. Vi välkomnar regeländringar som minskar kostnaderna vid renovering, men saknar konkreta förslag som partiet vill genomföra framåt.

10. Statlig hyresgaranti: Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Moderaterna har redan infört en liknande lösning, fast på kommunal nivå. Nu finns en skyldighet för kommunerna att erbjuda hyresgarantier för hushåll som kan betala hyran, men som exempelvis inte har en fast inkomst eller uppfyller hyresvärdens väldigt högt ställda krav. Det är viktigt för unga som vill flytta hemifrån för att jobba eller plugga.

Betyg: mellanmjölk. Vi välkomnar att regeringen infört en skyldighet för kommuner att erbjuda bostadsgaranti, men saknar ett tydligare fokus på unga. Idag har regeringen inte specificerat unga som en målgrupp, vilket innebär att det är upp till varje kommun att avgöra om unga ska ingå.

3/10

1. Bostadsbidraget: Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

Vänsterpartiet ser mycket positivt på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget. Bostadsbidraget är ett viktigt verktyg för att stärka hushåll med små ekonomiska marginaler och motverka att människor pressas bort från sina hem till följd av stigande hyror och ökade levnadskostnader. Därför vill vi att stödet ska följa både inflationen och hyresutvecklingen, så att det inte successivt tappar i värde över tid.

Vi vill också förändra reglerna för bostadsbidraget så att fler kan omfattas. I dag är det många låg- och medelinkomsttagare, ensamstående och barnfamiljer som har svårt att få ekonomin att gå ihop men ändå faller utanför systemet. Vi anser att bostadsbidraget måste bli mer träffsäkert och bättre anpassat till dagens verklighet på bostadsmarknaden. För oss är detta en viktig del i arbetet för att minska de ekonomiska klyftorna och stärka tryggheten för hyresgäster och barnfamiljer.

Betyg: godkänt. Att bostadsbidraget höjs och indexeras, samt att reglerna förändras så att fler kan omfattas anser vi är viktiga förslag för att säkra ungas möjlighet att få en trygg bostad som de faktiskt har råd med.

2. Hyressystemet: Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Vi står bakom den svenska modellen för hyressättning. Vi säger nej till marknadshyror – både i nyproduktion

och i det befintliga beståndet – eftersom de riskerar att leda till kraftigt höjda hyror och en otryggare bostadsmarknad. Vi motsätter oss även regeringens införande av marknadshyror vid andrahandsuthyrning.

Samtidigt behöver bruksvärdessystemet utvecklas. I dag används systemet alltför ofta vid renoveringar på ett sätt som leder till stora hyreshöjningar och renovräkningar. Vi vill utreda hur sådana hyreshöjningar kan begränsas utan att förändra grunden i modellen.

För att stärka hyresgästernas trygghet vill vi skärpa skyddet mot oskäligen hyreshöjningar. Vi vill utreda frågan och under tiden införa en tillfällig hyresfrysning. Vi vill även införa ett spekulationsstopp enligt dansk modell.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu är emot alla former av marknadshyror och vill värna det svenska systemet. Vi delar även bilden av att bruksvärdessystemet behöver utvecklas för att tex undvika renovräkningar och kraftiga hyreshöjningar.

3. Bostadskö efter behov: Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Det är problematiskt om bostadsförmedlingar i allt större utsträckning använder förturer baserade på t.ex. ålder eller boendestatus. Kommunala förmedlingar ska präglas av rättvisa, transparens och förutsägbarhet, vilket innebär att majoriteten av bostäder med tillsvidarekontrakt bör förmedlas efter kötid. Om förturer blir alltför vanliga riskerar förtroendet för systemet urholkas. Även ensamstående

föräldrar, personer som skiljt sig eller andra som stått länge i kö måste kunna lita på att kötiden har betydelse. Vi tror därför inte på bostadsförmedlingar som utvecklas till sociala förtursinstitutioner. Däremot kan korttidskontrakt användas för att hjälpa t.ex. unga in på bostadsmarknaden och ge dem möjlighet att samla kötid. Grundproblemet är inte brist på förturer utan brist på bostäder. Därför behövs fler billiga hyresrätter, större statligt ansvar för bostadsförsörjningen och gemensamma förmedlingar med rättvisa regler för alla.

Betyg: underkänt. jagvillhabostad. nu anser att det är positivt att bostadsförmedlingar använder förturer (tex utifrån ålder) för att skapa en rättvis bostadsförmedling som faktiskt fungerar för dagens unga. Även om mycket byggs och kötiderna kortas kommer problemet kvarstå, eftersom unga aldrig kommer ha hunnit stå i kö lika länge som äldre.

4. Statligt investeringsstöd: Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Ja. Staten behöver ta ett större ansvar för bostadsförsörjningen för att motverka bostadsbrist, segregation och växande ekonomiska klyftor. Med större statligt ansvar för finansieringen kan fler bostadsprojekt genomföras och hyrorna hållas nere.

Vi vill därför återinföra ett statligt stöd för byggande av billigare hyresrätter. Marknaden har inte lyckats bygga bostäder med hyror som vanligt folk har råd med. När en byggherre beviljas stöd enligt vårt förslag ska krav ställas på hyresnivåerna.

Vi avsätter medel för detta i vår budgetmotion och vill även införa ett liknande stöd för studentbostäder.

Boverket bör skyndsamt utreda utformningen av stöden så att de snarast kan införas.

Utöver detta vill vi införa statliga topp lån för bostadsbyggande samt ett statligt byggbolag med uppdrag att främst bygga hyresrätter som människor med vanliga inkomster har råd att efterfråga.

Betyg: godkänt. Vi tror att ett statligt stöd för bostadsförsörjningen är avgörande och ser positivt på förslagen om ett statligt byggbolag och om statligt stöd till byggande av billiga hyresrätter.

5. Öronmärka bostäder: Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Vänsterpartiet förespråkar i grunden en generell bostadsmarknad som inte bygger på särlösningar för olika grupper när det gäller permanenta boenden, till skillnad från mer tillfälliga boendeformer – såsom exempelvis studentbostäder. Samtidigt har vi förståelse för att det i vissa fall kan finnas behov av anpassningar som motiverar särskilda lösningar, exempelvis för just unga men även för bland annat seniorer.

Det viktigaste för en väl fungerande bostadsmarknad är dock till sist och syvende att fler hyresrätter med rimliga hyror blir byggda.

Betyg: mellanmjolk. Partiet skriver att de har en förståelse för att anpassad bostadsförmedling kan behövas, men vi saknar konkreta politiska förslag på området.

6. Hyreskrav: Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Ja vi vill ändra lagstiftningen i syfte att ta bort de höga trösklar som dagens krav för att få en hyresrätt lett till. Det handlar inte enbart om orimliga krav på inkomst utan i många fall även andra ibland

mycket märkliga krav som en hyresvärd kan ställa upp. Vi vill ändra lagstiftningen både för allmännyttiga och privata hyresvärdar.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu vill se en lagändring för att motverka de orimliga krav vi ofta ser idag.

7. Vägar in på ägda marknaden: Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

Ungas möjligheter att ta sig in på den ägda bostadsmarknaden handlar i grunden om att åter göra bostaden till ett hem – inte ett investeringsobjekt. Under årtionden har politiken gynnat det ägda boendet framför hyresrätten. Byggandet har varit för lågt och omfattande ombildningar av hyresrätter genomförts. Tillsammans har detta drivit upp priserna och ökat klyftorna. Om priserna inte ska fortsätta skjuta i höjden krävs en bättre balans på bostadsmarknaden – inte fler lån eller reformer som driver upp priserna ytterligare.

I stället behövs en bostadspolitik som bygger fler bostäder, stärker hyresrätten och dämpar prisutvecklingen. Vi säger därför nej till startlån och är starkt kritiska till regeringens hyrköpsmodell, som riskerar att öka skuldsättningen och pressa upp priserna ytterligare. Vår väg framåt är fler bostäder, särskilt hyresrätter med rimliga hyror, stopp för ombildningar och reformer som gör bostadsmarknaden mer tillgänglig för unga och vanliga löntagare.

Betyg: underkänt. Vi delar bilden av att politiken under lång tid gynnat det ägda boendet och vi vill att hyresrätten ska stärkas. Samtidigt vet vi att många unga vill bo i ägt boende, och då behövs innovativ politik som gör det möjligt för unga att ta sig in på den ägda marknaden såsom hyrköp (utformat med starkt konsumentskydd).

8. Allmännyttan: Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

Allmännyttan är en grundpelare i den svenska välfärden och en förutsättning för en social bostadspolitik. Vi vill att de allmännyttiga bostadsbolagen byggs ut, skyddas och utvecklas för att aktivt användas för att pressa hyror och bryta boendesegregation.

Vi vill stoppa alla framtida utförsäljningar och ombildningar av allmännyttiga hyresrätter och vi vill att Sverige kämpar för rätten att slopa vinstkraven för allmännyttiga bostadsbolag. EU ska inte tvinga våra allmännyttor att agera vinstdrivande bolag på en fri marknad. Vinster som ändå görs inom bolagen ska stanna i bolagen och återinvesteras i underhåll och renoveringar.

Betyg: godkänt. Allmännyttan är central i en social bostadspolitik och jagvillhabostad.nu tycker att det är viktigt att den nuvarande allmännyttan skyddas och även byggs ut.

9. Renoveringar: Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Detta är ett växande problem som politiken måste våga ta i. Nödvändiga renoveringar och energieffektiviseringar ska kunna genomföras utan att hyresgäster tvingas flytta från sina hem. Vi värnar den svenska modellen med bruksvärdessystem och kollektivt förhandlade hyror men vi tror att regelverket behöver utvecklas och moderniseras för att ge ett starkare skydd mot de kraftiga hyreshöjningar som ofta följer på renoveringar. Hyresgäster måste få större inflytande över renoveringars omfattning och ekonomiska konsekvenser.

Det behövs även bättre balans mellan hyresgästers och hyresvärdars intressen när hyror provas i hyresnämnden.

Slutligen anser vi att staten ska bidra till finansieringen av nödvändiga renoveringar och energieffektiviseringar i det befintliga beståndet, särskilt i miljonprogrammet. Det gynnar hela samhället utan att kostnader vältras över på de boende.

Betyg: godkänt. Vi välkomnar moderniserade regler för ett starkare skydd mot kraftiga hyreshöjningar. Samtidigt är det viktigt att nödvändiga renoveringar kan göras, och där ser vi statlig finansiering som en nyckel.

10. Statlig hyresgaranti: Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Vi är positivt inställda till en statlig hyresgaranti till hyresvärdar som hyr ut till unga.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu vill se en statlig hyresgaranti för hyresvärdar som hyr ut till unga.

7,5/10

1. Bostadsbidraget: Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

Kristdemokraterna har länge varit drivande för riktade stöd till de mest utsatta barnfamiljerna och andra människor som har svårt att klara sina boendekostnader. Vi motsätter oss en indexering av bostadsbidraget. Däremot vill vi ytterligare höja bostadsbidraget för barnfamiljer med svag ekonomi, höja bostadstillägget för pensionärer samt höja inkomsttaket så att fler kan komma ifråga för bidraget.

Betyg: mellanmjölk. Det är bra att partiet driver förslag om att höja bostadsbidraget – men det behöver höjas för alla och även indexeras för att inte urholkas med inflationen. Fler unga behöver kunna få del av bostadsbidraget.

2. Hyressystemet: Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Hyresmarknaden behöver reformeras för att fungera bättre. Dagens system bidrar till inlåsnings, låg rörlighet och långa köer. Vi står bakom bruksvärdessystemet men anser att hyressättningen i nyproduktion behöver bli mer flexibel och bättre spegla kvalitet, attraktivitet och efterfrågan. Samtidigt är det viktigt att förändringar sker ansvarsfullt och långsiktigt. Friare hyressättning i nyproduktion ska kombineras med socialt ansvarstagande och trygghet för hyresgästerna. Hyran ska regleras i avtal mellan hyresgäst och fastighetsägare. För att värna konsumentskyddet behöver besittningsskyddet vara starkt och indexeringen av hyran förutsägbar över tid.

Betyg: underkänt. Jag vill ha bostad. Nu är emot fri hyressättning då vi är övertygade om att det skulle höja hyrorna och därmed göra det ännu svårare för unga att kunna få en bostad.

3. Bostadskö efter behov: Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Trösklarna in på bostadsmarknaden behöver sänkas och kommunerna behöver ta ett större ansvar för både bostadsförsörjning och bostadsbyggande. Vi kristdemokrater vill förändra dagens lagstiftning gällande förturer i den kommunala bostadsförmedlingen, så att kommuner får större frihet att kunna beakta den som är i störst behov av en bostad, inte bara den som stått längst i kön.

Betyg: godkänt. Vi välkomnar förändringar som går mot en mer behovsprövad fördelning av bostäder och ser positivt på att kommuner får större frihet att anpassa bostadsförmedlingen efter lokala behov.

4. Statligt investeringsstöd: Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Vi vill inte återinföra investeringsstödet. Bostadsbristen kan inte lösas med dyra subventioner med låg träffsäkerhet, något som kännetecknade det gamla investeringsstödet. Den sortens subventioner riskerar att driva upp byggkostnaderna och att projekt som ändå skulle ha byggts får del av stödet. Det innebär större vinster till byggbolagen och att skattemedel går

till sådant som ändå skulle ha byggts. Det menar vi är fel sätt att prioritera. Det har dessutom visat sig att det gamla investeringsstödet bostadssociala effekter har varit begränsade. I många fall går lägenheterna till personer som redan är etablerade på bostadsmarknaden och som har en lång kötid. Det rimmar illa med syftet med investeringsstöden som var att underlätta för dem med sämre ekonomi.

Betyg: underkänt. Vi vill se ett större statligt ansvar för finansieringen av bostadsbyggandet, exempelvis genom ett investeringsstöd. Det statliga stödet ska utformas på ett så effektivt sätt som möjligt, men vi är övertygade om att staten måste ta ett större ansvar för bostadsbyggandet för ungas möjlighet att kunna få en bostad.

5. Öronmärka bostäder: Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Vi har inga synpunkter på att kommunerna öronmärker bostäder till unga. Vi har i regeringsställning genomfört en rad reformer för att stärka ungas ställning på bostadsmarknaden, bland annat enklare byggkrav för studentbostäder, nya bolåneregler och en ny lagreglerad modell för hyrköp.

Betyg: mellanmjolk. Partiet är inte emot öronmärkning av bostäder till unga, men presenterar inga konkreta mål eller lösningar för att uppnå det.

6. Hyreskrav: Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Hyreskontrakt ska upprättas i överensstämmelse med lagar och regler. En hyresvärd får inte ta ut ockerhyror, hyran ska vara rimlig enligt bruksvärdet och villkoren får inte vara oskäligt betungande. Parterna som tecknar ett avtal har förbundit sig att hålla det så

länge det är giltigt. Vi föreslår därför inga förändringar av dagens lagstiftning.

Betyg: underkänt. Hyresvärdar kan idag ställa orimligt höga krav på den som vill hyra hos dem, tex höga inkomstkrav eller krav på tillsvidareanställning. Detta drabbar unga extra hårt då våra löner ofta är lägre och andra typer av anställningsformer är vanliga (vikariat, projektanställningar, timanställningar, tex).

7. Vägar in på ägda marknaden: Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

De nya bolånereglerna är ett viktigt steg för att göra den ägda bostadsmarknaden mer tillgänglig, särskilt för unga och förstagångsköpare. Vi har länge drivit på för att kreditrestriktionerna ska bli mer rimliga, så att människor inte stängs ute från ägt boende trots god betalningsförmåga. Vi har även infört en ny lag om hyrköp av bostad, som innebär att en del av hyran kan gå till att köpa lägenheten. På så vis kan en successiv övergång från hyrt till ägt boende ske, och detta utan behov av lånelöften och större kapitalinsatser. Med inspiration från egnahemsbostäderna vill vi fortsätta underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden med hjälp av startlån, bosparande, ett utökat rotavdrag och förändrade regler för tomträtter.

Betyg: godkänt. Partiet lyfter flera olika förslag som skulle kunna underlätta för ungas möjlighet att ta sig in på den ägda marknaden. Det behövs ny innovativ politik för att unga ska ha chans att köpa en bostad.

8. Allmännyttan: Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

Allmännyttan har en viktig roll att spela gällande den sociala dimensionen. Samtidigt bör det påpekas att det inte är det enda sättet att uppnå social bostadspolitik. Bostadsförsörjningen är en kommunal angelägenhet och hur stor andel av hyresbeståndet som ska komma från allmännyttan är upp till kommunerna själva att avgöra. Rent generellt är vi dock positiva till ombildningar om initiativet kommer underifrån och det finns en majoritet för ombildningen. Men vi driver inte en allmän utförsäljning.

Betyg: underkänt. jagvillhabostad.nu vill att allmännyttan bevaras och är emot utförsäljningar och ombildningar. Detta eftersom det minskar beståndet av (framför allt billigare) hyresrätter, vilka behövs för att tillgodose ungas bostadsbehov.

9. Renoveringar: Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Kristdemokraterna anser att när det görs en renovering i allmännyttan ska hyresgästen ha rätt att ta ställning till vilken standard som renoveringen ska ha. Detta är viktigt för att minska risken för att hyresgäster ska tvingas flytta vid dyra renoveringar. Samtidigt är det viktigt att de renoveringar som verkligen behövs inte försvåras eller skjuts upp.

Betyg: mellanmjölk. Partiets svar tyder på att de ser problemet, men de nämner dock bara renoveringar i allmännyttan. Det finns även stora problem med utsålda hyresrätter där omfattande renoveringar och hyreshöjningar görs i vinstsyfte, vilket drabbar hyresgästerna.

10. Statlig hyresgaranti: Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Vi vill se fler hyresgarantier, men tror att de gör bäst nytta i kommunal regi. Vi anser att landets kommuner bör erbjuda hyresgarantier för att hjälpa människor med låga eller osäkra inkomster att få en bostad. Från och med den 1 september 2026 blir kommunerna skyldiga att tillhandahålla hyresgarantier för barnfamiljer bosatta i kommunen som behöver en permanent hyresbostad med besittningsskydd men saknar möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden på egen hand.

Betyg: mellanmjölk. Vi välkomnar att regeringen infört en skyldighet för kommuner att erbjuda bostadsgaranti, men saknar ett tydligare fokus på unga. Idag har regeringen inte specificerat unga som en målgrupp, vilket innebär att det är upp till varje kommun att avgöra om unga ska ingå.

4/10

1. Bostadsbidraget: Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

Bostadsbidraget behöver sannolikt stärkas som en del av en modern social bostadspolitik, till exempel kan det ske genom att mottagargruppen breddas och stödnivåerna höjs. Vi har dock länge efterfrågat en bred bostadssocial utredning och den behöver landa i hur vi ser till att bostadsmarknaden inte stänger människor ute.

Betyg: mellanmjölk. Partiet skriver att bostadsbidraget sannolikt behöver stärkas och presenterar inga konkreta förslag i frågan.

2. Hyressystemet: Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Unga skulle ha stor nytta av fler tillgängliga bostäder och färre inlåsnings effekter som leder till att billiga hyresrätter aldrig blir möjliga att söka. Vi menar att det är helt nödvändigt att riksdagens partier bjuds in till samtal som på allvar kan ta tag i problemen på bostadsmarknaden. Alla partier verkar se att problemen är stora, men ingen regering har velat göra några reformer. Våra ingångar är en permanent förhandling mellan staten och kommuner om gemensamt ansvar, förenklingar för att bygga på landsbygden, enklare bygglovsregler med kommunal förankring, åtgärder för att vända utanförskapsområden i storstäder, och en bostadssocial utredning som ger konkreta förslag. Dagens bostadsmarknad tillgodoser

inte behovet av bostad för de med lägre inkomster eller andra utsatta grupper.

Betyg: mellanmjölk. Detta då de knappt svarar på frågan. Vi noterar dock att Centerns partiledare i slutet av maj gick ut med att partiet släpper kravet på marknadshyror, vilket vi varmt välkomnar!

3. Bostadskö efter behov: Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Vi tycker att det är viktigt att man kan anpassa köerna efter lokala behov. Vissa har stor brist på bostäder för unga, andra har brist på bostäder för äldre. Att staten ska bestämma hur köerna ska fungera överallt skulle därför kunna få fel effekter. Vissa kommuner har redan bostadsköer för unga som fungerar väl.

Betyg: mellanmjölk. De lyfter problemet och vikten av att kunna anpassa bostadsförmedlingen. Vi tolkar det som att de saknar konkreta förslag på området men ser problemet och är öppna för att göra bostadsförmedling mer behovsanpassad.

4. Statligt investeringsstöd: Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Vi kan tänka oss det om det går till bostäder för ekonomiskt svaga hushåll och svaga bostadsmarknader som till exempel landsbygdskommuner. Men inte generella subventioner till den ordinarie marknaden, det blir missriktat.

Vi måste också göra det billigare och enklare att bygga i grunden. Det handlar om att reformera plan- och bygglagen, förenkla regelverk och främja innovation och forskning.

Betyg: mellanmjölk. Partiet öppnar för riktade statliga stöd vilket vi välkomnar. Vi tror att ett bredare statligt ansvar för finansieringen är avgörande för att fler bostäder ska byggas som unga har råd att bo i.

5. Öronmärka bostäder: Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Vi tycker att det är viktigt att man kan anpassa bostadsköerna efter lokala behov. Vissa har stor brist på bostäder för unga, andra har brist på bostäder för äldre. Att staten ska bestämma hur köerna ska fungera överallt skulle därför kunna få fel effekter. Vissa kommuner har redan bostadsköer för unga som fungerar väl. Det viktiga är att det kan skötas efter just lokala behov.

Betyg: underkänt. Partiet verkar se problemet men svaret är otydligt, och det är oklart ifall de är positiva till öronmärkning av bostäder för unga. Därför får de underkänt betyg.

6. Hyreskrav: Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Vi tror det är bra om inte för höga krav ställs. Däremot är det en annan fråga om det är lämpligt att förbjuda sådana krav. Den generella bostadspolitiken bör se till så att det finns goda förutsättningar för bostadsförsörjningen, rimliga regler för byggande och planering samt goda villkor för exempelvis bosparring.

Betyg: underkänt. Partiet presenterar inga lösningar för situationen med orimligt höga hyreskrav, som idag stänger ute många unga från bostadsmarknaden.

7. Vägar in på ägda marknaden: Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

Vi har länge drivit på för att Sverige bör utreda hur vi kan införa bosparring enligt tysk modell. Deras system har funnits länge och exporterats till en rad länder i Europa. Det innebär att ett avtalat sparande leder till garanterat lånelöfte snabbare om man följer den avtalade sparplanen. Samtidigt kan kapitalet användas för investeringar i nya bostäder. Vi är positiva till hyrköp och ser gärna en ny egnahemsrörelse

Betyg: godkänt. Partiet lyfter flera olika förslag som skulle kunna underlätta för ungas möjlighet att ta sig in på den ägda marknaden. Det behövs ny innovativ politik för att unga ska ha chans att köpa en bostad.

8. Allmännyttan: Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

Kommuner har en central roll och ett lagstadgat bostadsförsörjningsansvar. Nu försvåras arbetet av statliga regelverk, långa överklagandeprocesser och svårigheter med finansiering. Statens ansvar är att ge kommunerna rätt verktyg och undanröja hinder. Vi vill förenkla planprocesserna, begränsa möjligheten att överklaga i onödan och att statliga kreditgarantier kan användas för byggande på landsbygden. Allmännyttans framtida roll ser olika ut i landet. I många lands- och glesbygdskommuner är man i princip

den enda aktören. I andra är det mer marknadsmässiga villkor. På vissa håll är det rimligt att omvandla hyresrätter, på andra mindre lämpligt. Ibland kan man behöva sälja då det saknas kapital att göra mindre renoveringar och inte kan ta ut det på hyran eftersom bruksvärdet då inte höjs.

Betyg: underkänt. Partiet svarar knappt på frågan, men lyfter omvandling av hyresrätter som en del i allmännyttans framtida utveckling. Detta är jagvillhabostad.nu kritiska till eftersom det minskar beståndet av (framför allt billigare) hyresrätter, vilka behövs för att tillgodose ungas bostadsbehov.

9. Renoveringar: Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Det är olyckligt när renoveringar leder till onödigt höga hyreshöjningar. Detta är delvis ett resultat av att underhåll har eftersatts under decennier, men också det faktum att det allt för sällan går att räkna hem ett stambyte utan att riva ut köket och badrummet också för att på så vis höja bruksvärdet.

För att motverka detta anser vi att man måste kunna vara mer flexibel. Det handlar inte om att stoppa nödvändiga renoveringar, men alla renoveringar måste inte leda till högsta standard. Det skulle göra att hyreshöjningen inte blir lika kännbar

Betyg: mellanmjölk. Vi håller med om att alla renoveringar inte måste leda till högsta standard, men vi ser inga konkreta lösningsförslag i partiets svar.

10. Statlig hyresgaranti: Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Vi anser inte att man bör införa en garanti endast baserat på ålder. I många delar av landet är det snarare bristen på bostäder för äldre som är ett problem. De kommunala bostadsköerna bör snarare se till behoven.

Betyg: underkänt. Vi anser att en statlig hyresgaranti behövs för unga för att unga ska kunna efterfråga de bostäder som finns.

3,5/10

1. Bostadsbidraget: Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

Miljöpartiet instämmer i problembeskrivningen. Vi vill bredda målgruppen för bostadsbidraget genom att avskaffa ålderstaket och basera rätten till bidraget på den sökandes ekonomiska situation och boendekostnad. Vi vill även se att inneboende får rätt till bostadsbidrag. För att underlätta för barnfamiljer vill vi både höja och indexera bostadsbidraget så att det följer kostnadsökningar. Genom indexeringen motverkar vi att bidraget urholkas på grund av inflationen. Vi tycker också att bidrag ska räknas som inkomst.

Betyg: godkänt. Partiet vill bredda målgruppen för bostadsbidraget, avskaffa ålderstaket och indexera bostadsbidraget. De vill även att inneboende ska få rätt till bostadsbidrag, vilket särskilt skulle gynna unga.

2. Hyressystemet: Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Vi är emot marknadshyror och vill behålla bruksvärdessystemet och den kollektiva förhandlingsmodellen. Allmännyttan spelar en stor roll för jämlikheten på hyresmarknaden. De behöver stärkas. Vi är starkt kritiska till den blockhyresmodell som möjliggör för privata fastighetsägare att hyra ut till mellanhandsföretag med hyror som överskrider bruksvärdet på lägenheterna. Modellen riskerar att skapa stor otrygghet för andrahandshyresgäster. Vi vill se till att hyresförhandlingar

sker mellan seriösa aktörer där hyresgästernas rättigheter väger tungt.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu är emot alla former av marknadshyror och vill värna det svenska systemet och den kollektiva förhandlingsmodellen.

3. Bostadskö efter behov: Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Vi är positiva till att bostadsförmedlingar använder förturer för att öka jämlikheten på hyresmarknaden. Ungdomslägenheter är ett sätt för unga att få sin första bostad efter eller i stället för studentbostaden för de som inte läser vidare. Vi vill också särskilt lyfta fram ekonomiskt marginaliserade barnfamiljer och våldsutsatta kvinnor som utsatta grupper som bör få förtur till lägenheter. Grunden för en lyckad bostadsförmedling är en stark allmännytta och seriösa hyresvärdar.

Betyg: godkänt. Partiet är positiva till att bostadsförmedlingar använder förturer. De lyfter även fram ungdomslägenheter, vilket visar på en förståelse för att alla unga inte kan eller vill studera men oavsett behöver en bostad.

4. Statligt investeringsstöd: Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Ja, vi vill se statliga byggkrediter till hyresrätter och studentbostäder med rimliga hyror. I gröna omställningskommuner (där det finns stora bostadsbehov kopplat till större

industrietableringar) vill vi även se ett investeringsstöd för just dessa kommuner. Utöver rimliga hyresnivåer vill vi även se klimatkrav kopplat till stöden, för att uppnå gränsvärden för klimat.

Betyg: godkänt. Partiet vill se statliga byggkrediter till hyresrätter och studentbostäder med billiga hyror, vilket jagvillhabostad.nu välkomnar. Vi tror att ett statligt ansvar för finansieringen av bostadsbyggandet är avgörande.

5. Öronmärka bostäder: Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Det är ett bra förslag som vi står bakom.

Betyg: godkänt. jagvillhabostad.nu vill att fler bostäder öronmärks till unga för att unga ska ha en chans att få en bostad.

6. Hyreskrav: Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Lagstiftningen behöver ses över för att kraven ska bli rimliga sett till den sökta lägenheten. Kraven behöver även vara likvärdiga över landet. Hyresvärdarnas krav på en ny hyresgäst och villkor för att ingå hyresavtal ska ha ett berättigat syfte och vara lämpliga samt nödvändiga. I dag ställs i många fall långt högre krav än vad som är rimligt för den sökta lägenheten och detta minskar kraftigt utbudet av lägenheter för många bostadssökande. Bidrag ska räknas som inkomst när det gäller att uppnå kraven som en hyresvärd kan ställa på en blivande hyresgäst.

Betyg: godkänt. Partiet vill se över lagstiftningen vilket vi välkomnar. De presenterar även konkret förslag om att bidrag ska räknas som inkomst för att nå upp till kraven, vilket skulle göra det lättare för unga som tex får bostadsbidrag eller aktivitetsersättning.

7. Vägar in på ägda marknaden: Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

Miljöpartiet vill införa startlån för det första bostadsköpet. Lånen ska ha förmånliga skattevillkor så att de inte leder till ohållbara skulder för köparen. Vi ser att det kan underlätta för bland annat unga att ta sig in på den ägda marknaden.

Vad gäller hyrköp har regeringen ett förslag, men vi ser stora konsumenträttsliga risker, som även Lagrådet lyfter fram. En sådan risk är att den hyrköpare som av olika skäl inte kan fullgöra köpet, inte har rätt att få tillbaka de pengar som har betalats av på lägenheten. Miljöpartiet vill skapa en bostadsmarknad som är trygg för alla och som inte möjliggör för oseriösa företag att tjäna pengar på utsatta grupper. Modellen med hyrköp behöver utvecklas med ett starkt konsumentskydd för att bli ett bra komplement till andra boendeformer.

Betyg: godkänt. Partiet lyfter flera olika förslag som skulle kunna underlätta för ungas möjlighet att ta sig in på den ägda marknaden. Det behövs ny innovativ politik för att unga ska ha chans att köpa en bostad.

8. Allmännyttan: Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

Allmännyttan är en viktig del av bostadsbeståndet. Miljöpartiet vill att det ska finnas en aktiv allmännytta i varje kommun som gör att det finns bostäder med rimliga hyror. Allmännyttan är ett viktigt verktyg för inkludering på bostadsmarknaden, till exempel för att kunna ge förtur till vissa bostadssökande och säkerställa att bidrag inte kan nekas som inkomst. Därför vill vi motverka ombildningar till bostadsrätter som gör att allmännyttan minskar. När det

byggs nytt är det däremot viktigt med blandade upplåtelseformer så att bostadsområden diversifieras och blir funktionella och attraktiva för människor i livets olika faser.

Betyg: godkänt. Partiet vill att det ska finnas en aktiv allmännytta i alla kommuner och vill motverka ombildningar till bostadsrätter.

9. Renoveringar: Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Det är bekymmersamt, samtidigt som vissa renoveringar är nödvändiga, däribland energieffektivisering. Vi vill se ett statligt stöd till fastighetsägare i ekonomiskt utsatta områden just för att kunna genomföra renoveringar utan att det leder till alltför stora förändringar på hyresnivåerna, däribland ett energieffektiviseringsstöd. Hyresgästernas ställning vid renoveringar måste stärkas som ett steg i ledet att motverka renoveringar. Miljöpartiet vill också utveckla bruksvärdessystemet så att varsamma och mindre kostsamma renoveringar främjas framför omotiverade standardhöjningar som när redan fullt fungerande kök rivs för att byggas om. Sådana icke-nödvändiga renoveringar slår mycket hårt på hyresnivåerna.

Betyg: godkänt. Partiet presenterar ett statligt stöd för att kunna genomföra renoveringar utan stora hyresökningar, de vill att hyresgästernas ställning ska stärkas och reformera systemet för att motverka icke-nödvändiga stora renoveringar som höjer hyran kraftigt.

10. Statlig hyresgaranti: Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Kommunala hyresgarantier – som garanteras genom statliga anslag – är en efterlängtd modell som numera gäller för barnfamiljer. Miljöpartiet har tidigare uttryckt att vi är öppna för att bredda hyresgarantier till fler grupper och detta kan ses över i samband med en utvärdering av de förändringar kring hyresgarantier som nu införs. Vi vill även lagstifta om vilka specifika krav som fastighetsvärdar ska få ställa på hyresgäster sett till den sökta lägenheten.

Betyg: mellanmjölk. Partiet skriver att de är öppna för hyresgarantier ska breddas till fler grupper, men vi saknar konkreta förslag för att inkludera unga. Vi hade behövt ett förtydligande på denna punkt för att kunna ge godkänt betyg.

9,5/10

1. Bostadsbidraget: Hur ser ni på en permanent höjning och indexering av bostadsbidraget, samt en regeländring så att fler ska kunna ta del av det?

Bostadsbidraget är ett viktigt stöd för utsatta hushåll och vi har stöttat tillfälliga höjningar, men vi motsätter oss en permanent, indexerad höjning då det riskerar att driva på hyrorna. Vårt fokus är istället strukturreformer som ökar bostadsbyggandet och därmed minskar behovet av bidrag på sikt.

Betyg: underkänt. jagvillhabostad.nu anser att bostadsbidraget behöver höjas och indexeras, samt breddas så att det kommer fler grupper till del.

2. Hyressystemet: Vill ni förändra dagens hyressystem och hur vill ni i sådana fall göra det?

Ja, vi vill reformera dagens hyressystem genom att införa fri hyressättning i nyproduktion för att öka investeringsviljan och få fler hyresrätter byggda. Befintliga hyresgäster ska självklart behålla sitt fulla besittningsskydd och sin nuvarande hyresmodell.

Betyg: underkänt. jagvillhabostad.nu är emot fri hyressättning då vi är övertygade om att det skulle höja hyrorna och därmed göra det ännu svårare för unga att kunna få en bostad.

3. Bostadskö efter behov: Hur ser ni på möjligheten att bostadsförmedlingar använder förtur utifrån faktorer som ålder och boendestatus?

Vi anser inte att bostäder ska fördelas med förtur baserat på ålder eller andra

generella kategorier. I stället vill vi sänka trösklarna till bostadsmarknaden för alla. För de med störst behov ser vi behovsbostäder som en bättre lösning, där den faktiska situationen, inte kötid eller grupptillhörighet, avgör. Samtidigt vill vi genom reformer göra det lättare för fler, inte minst unga, att ta sig in på bostadsmarknaden.

Betyg: underkänt. Partiet är emot användning av förtur i bostadskön. Vi är kritiska till behovsbostäder eftersom vi tror att denna typ av förslag skulle frångå den svenska modellen och bidra till segregation och stigma.

4. Statligt investeringsstöd: Vill ni återinföra ett statligt finansiellt stöd till bostadsbyggande och i vilken utformning?

Liberalerna vill inte lösa bostadsbristen med breda byggsubventioner. Statens uppgift är att skapa tydliga spelregler, ta bort hinder och ge långsiktiga förutsättningar för investeringar. Det kräver enklare regler, kortare processer och ett skattesystem som gör det attraktivt att bygga. Vi behöver också säkra kompetensen så att byggandet kan öka.

Betyg: underkänt. Vi anser att staten behöver ta ett finansiellt ansvar för bostadsbyggandet, tex genom investeringsstöd eller statliga byggkrediter.

5. Öronmärka bostäder: Hur ser ni på att fler bostäder öronmärks till unga?

Vi har inga förslag om att öronmärka fler bostäder för unga. Vår utgångspunkt är i stället att sänka trösklarna in på bostadsmarknaden.

Det är inte rimligt att unga tvingas bo kvar hemma eller skjuta upp sina liv för att de inte kan köpa en bostad. Därför vill Liberalerna göra det lättare att spara till en kontantinsats genom skattefria ISK upp till 500 000 kronor och ett skattegynnade bospasande enligt norsk modell.

Vi vill också se en startlånelösning för förstagångsköpare och ett större utbud av bostäder, så att fler unga får en rimlig väg in på bostadsmarknaden.

Betyg: underkänt. Partiet har inga förslag om att öronmärka bostäder till unga.

6. Hyreskrav: Vill ni att hyresvärden ska få sätta höga krav? Om inte, hur vill ni ändra dagens lagstiftning?

Vi vill inte att höga krav från hyresvärdar ska stänga ute människor. Samtidigt behöver kraven vara rimliga. Därför vill vi komplettera med behovsbostäder, stärka den sociala bostadspolitiken och öka byggandet. När fler och billigare bostäder finns minskar också utrymmet för orimliga krav.

Betyg: underkänt. Partiet ser problemet men jagvillhabostad.nu är kritiska till behovsbostäder eftersom vi tror att denna typ av förslag skulle frångå den svenska modellen och bidra till segregation och stigma.

7. Vägar in på ägda marknaden: Hur kan vi underlätta för unga att ta sig in på den ägda marknaden?

För att fler unga ska kunna köpa sin första bostad behöver trösklarna sänkas

och möjligheterna att spara stärkas. Liberalerna vill göra sparande på ISK skattefritt upp till 500 000 kronor och införa ett skattegynnade bospasande enligt norsk modell, så att fler kan bygga ihop en kontantinsats. Vi vill också se en startlånelösning för förstagångsköpare. Samtidigt behöver utbudet öka genom enklare byggregler och kortare processer, så att fler mindre och mer prisvärda bostäder byggs.

Betyg: godkänt. Partiet lyfter flera olika förslag som skulle kunna underlätta för ungas möjlighet att ta sig in på den ägda marknaden. Det behövs ny innovativ politik för att unga ska ha chans att köpa en bostad.

8. Allmännyttan: Hur ser ni på allmännyttans roll och framtida utveckling?

Allmännyttan har en viktig roll, både socialt och för att få bostadsmarknaden att fungera bättre. Den bör bidra till att fler kan ta steget från att hyra till att äga, samtidigt som den tar ansvar för dem som har svårast att få en bostad. Vi vill införa behovsbostäder, där både allmännyttiga och privata aktörer avser bostäder till personer med störst behov. Samtidigt behöver allmännyttan

utvecklas utifrån lokala förutsättningar, till exempel genom fler seniorbostäder, och fungera som ett verktyg för ökad rörlighet och minskade inlåsnings effekter på bostadsmarknaden.

Betyg: underkänt. jagvillhabostad.nu vill värna den breda allmännyttan som är till för alla, och anser att behovsbostäder är fel väg att gå. Vi håller heller inte med om att allmännyttans roll är att bidra till att fler tar steget till ägt boende.

9. Renoveringar: Hur ser ni på problemet med kraftiga hyreshöjningar i samband med renoveringar?

Hyreshöjningar i samband med renoveringar är problematiska om de blir så stora att människor inte har råd att bo kvar. Därför behöver hyressättningen kunna spegla läge och kvalitet, men alltid kombineras med ett tydligt skydd mot plötsliga och kraftiga höjningar för befintliga hyresgäster. Det är viktigt med långsiktigt förutsägbara villkor och ett starkt besittningsskydd, så att man kan känna trygghet i att en upprustning inte tvingar en att flytta. Samtidigt behöver det vräkningsförebyggande arbetet stärkas, särskilt när barnfamiljer riskerar att drabbas.

Betyg: mellanmjölk. Partiet lyfter problemet och att hyresgästen behöver skyddas från kraftiga hyreshöjningar, men vi saknar konkreta förslag. Liberalerna är dock det enda partiet som lyfter upp det vräkningsförebyggande arbetet för barn, vilket vi tycker är mycket viktigt.

10. Statlig hyresgaranti: Hur ser ni på statliga hyresgarantier till hyresvärdar som hyr ut till unga?

Vi har inte tagit ställning till statliga hyresgarantier för unga. Det viktigaste är att genomföra åtgärder som gör att fler bostäder byggs och att de blir mer prisvärda, så att fler överlag kan få en bostad. Den kommunala hyresgarantin som är på plats bör lite senare utvärderas för att se hur den fungerat.

Betyg: underkänt. Partiet har inte tagit ställning till frågan, men vill utvärdera framåt.

1,5/10

Våra uppmaningar till svenska politiker:

- Stärk hyresmarknaden och främja nybyggnation av hyresrätter och studentlägenheter
- Fortsätt möjliggör för alternativa vägar in på den ägda marknaden som inte innebär ökad skuldsättning eller höjda bostadspriser
- Hindra politiska reformer som driver upp hyrorna (så som marknadshyra)
- Fortsätt verka för bostadsförmedling utifrån behov och inte bara kötid

Denna granskning har visat att flertalet partier driver bostadspolitik som inte tillräckligt möter ungas behov. När marknaden endast tillåter vissa delar av Sveriges befolkning att få tillgång till bostad blir samhällsklyftorna större och ojämlikheten ökar. Synen på bostaden behöver förändras för att tillgängliggöra trygghet och frihet för fler grupper i samhället. Bostaden ska inte vara ett investeringsobjekt utan ett hem och en mänsklig rättighet för alla.

Är du också trött på politiker som inte tar bostadskaoset eller ungas verklighet på allvar?

[Gå med i jagvillhabostad.nu](https://jagvillhabostad.nu) – Sveriges enda bostadspolitiska ungdomsförbund.

